

Chiquita Room

Estratos de memoria

15.09.2021 ————— 30.10.2021

UNA EXPOSICIÓN DE | UNA EXPOSICIÓN DE | AN EXHIBITION BY
CARMEN M. CASTAÑEDA
BARCELONA GALLERY WEEKEND 2021

Castellano

Una hebra que dibuja un gesto. Un gesto que muta en la repetición. Una y otra vez, una y otra vez. Una serie de únicos gestos que se repiten y mutan. Una vez y otra vez. Dibujar en el reverso la poesía del anverso. Una y otra vez.

La artista Carmen M. Castañeda (Madrid, 1985) traslada técnicas de bordado a mano de la alta costura a un marco conceptual y experimental, para investigar sobre el paso del tiempo y la fragilidad de la memoria. Después de haber estudiado Bellas Artes en Madrid, Carmen completa en París estudios de alta costura y encuentra en el bordado su lenguaje artístico. Desde entonces y mediante un lenguaje abstracto, trabaja investigando a partir de los materiales, movimientos y ritmos que se dan en el proceso. Nunca dibuja ni crea patrones previos, se enfrenta al lienzo en blanco y con la aguja rompe el silencio haciendo que los materiales, con su propia naturaleza, vayan ocupando el espacio. La repetición es la base de todo el trabajo: un proceso lento, laborioso y reiterado, que se convierte casi en un mantra y le hace alcanzar estados profundamente meditativos.

A partir de los colores o texturas que captan su atención, la artista se rinde a la necesidad de estar en contacto directo con los materiales, lo que le hace conectar de inmediato con la obra que está por venir. Su herramienta principal de trabajo es el crochet de Lunéville, un instrumento alargado con mango de madera y un gancho en el extremo, que hizo famosa a la localidad francesa en el siglo XIX por sus exquisitos bordados con ornamentos como cuentas, perlas y lentejuelas. Ella la utiliza hoy en el contexto del arte contemporáneo, dibujando con hilo sobre soportes distintos (tela, papel u otras estructuras), aplicando a ellos materiales tradicionales y otros experimentales. Así, crea una metáfora sobre las horas transcurridas en la labor, sacando los materiales fuera de su contexto habitual, acumulándolos, atrapándolos, interrumpiéndolos y entrelazándolos en el bordado.

Durante el proceso, la artista no trabaja directamente con la imagen final, sino que borda en el revés de la obra. No ve el resultado, simplemente lo toca y con el tacto va incorporando los materiales por debajo del lienzo a medida que borda. La expectación frente a lo que será hace que se deje llevar por los movimientos repetidos, utilizando la memoria del gesto en el cuerpo y dibujando a ciegas sin saber cuál será el aspecto final de la obra. Así plasma el tiempo en forma de manchas abstractas, haciendo que las horas adopten un aspecto físico y matérico. Y es en el registro donde el trabajo cobra toda su magnitud: contabilizando el número de piezas utilizadas, los metros de hilo

o las horas invertidas. De esta manera, combina las características técnicas del trabajo, como el tiempo físico que dedica a una pieza en horas y días, con la dimensión más poética o existencial, volcando su experiencia personal, recuerdos e intimidad.

Con "Yo también bordo flores_ Tapiz 2.0_" (2021), Carmen nos da la bienvenida a la exposición. Se trata de una cortina pensada *site specific* para la galería, en la que la artista borda a mano pétalos de flores naturales sobre tela de algodón, utilizando la técnica *point de chaînette*. En la pieza, se ponen en relación (y contraste) el bordado tradicional, acostumbrado a la representación figurativa de flores, con el uso de pétalos naturales, preservados mediante una técnica de conservación, que hacen que su apariencia se mantenga fresca. Con ellos, la artista quiere hacer referencia a la mutación a un ritmo lento, propios de la naturaleza y también del bordado.

De frente, la monumental "Imperfection I_" (2021) cuelga de un gran bastidor de 195 x 130 cm, bordado a mano sobre organza de seda con la técnica *point de vermicelle* (una continua e infinita línea en s). Para esta obra, la artista ha empleado 280 horas de trabajo, 191.760 perlas y 4.300 metros de hilo de algodón, inspirada en la imperfección del gesto manual, de la propia técnica y de la manera en que el movimiento de la mano cambia según el momento, creando manchas más o menos tupidas. Esta obra se completa con la serie "Paysage 1.0_" (2020) de cinco piezas bordadas a mano con perlas y lentejuelas sobre organza de seda, que suponen el estudio de la materia negra mínima a través de la repetición de un mismo gesto bordado y que fue finalista en los Premios FAD de arte de 2021.

A ambos lados de la sala, la serie "Chrôma 6575" (2020), en alusión al azul intenso del color de las lentejuelas, la serie "Pasaje 1.0" (2015) y la pieza "Estudio de un cuadrado" (2016), ofrecen la dualidad de la tradición y la experimentación del bordado sobre distintos soportes. En primer lugar, un conjunto de tres piezas menores y otra mayor reúnen en total 132.000 lentejuelas y 137 horas de trabajo de bordado a mano sobre organza de seda. En segundo lugar, otra serie de tres piezas únicas contienen 205 madejas de algodón *mouliné* y 75 horas de trabajo bordado a mano sobre papel vegetal. En tercer lugar, la memoria del movimiento *vermicelle* borda la superposición de materiales hasta prácticamente su inexistencia en el bastidor, con objeto del estudio de formas y texturas.

Para "MManto I_", la artista vuelve a utilizar pétalos naturales preservados y alambre metálico sobre la estructura de una cama antigua que perteneció a su propia abuela, Manuela. Carmen recupera aquí el objeto sin vida y utiliza un lenguaje íntimo para rescatar la memoria de Manuela, que regentó la mercería "El Clavel" en San Sebastián de los Reyes (Madrid) durante buena parte de su vida. Sobre el somier, la artista hace crecer un manto natural de flores en tres periodos distintos (septiembre de 2019, enero de 2020 y agosto de 2021),

enredando en una línea continua anteriores periodos de tiempo. El propio tiempo en este lecho de flores borra los detalles de la memoria con doble filo, delicado por las flores y punzante por los alambres, para evocar la pérdida y la soledad.

La exposición se completa con las series "Pasaje 2.0" (2019), "Pasaje 4.0" (2019) y "Pasaje 5.0" (2021) en la zona interior de la galería, bordadas con hilo de algodón sobre papel vegetal. Además, con las ediciones "Chrôma 476F-III" (2021) de lentejuelas bordadas sobre pequeños lienzos y otra de camisetas bordadas para recuperar el uso de una flor en la solapa, la galería promueve el coleccionismo emergente y asequible a través de la suscripción anual de Collectors y mensual de TOP Collectors.

Català

Un bri que dibuixa un gest. Un gest que muta en la repetició. Una vegada i una altra, una vegada i una altra. Una sèrie d'únics gestos que es repeteixen i muten. Una vegada i una altra vegada. Dibuir en el revers la poesia de l'anvers. Una vegada i una altra.

L'artista Carmen M. Castañeda (Madrid, 1985) trasllada tècniques de brodat a mà de l'alta costura a un marc conceptual i experimental, per a investigar sobre el pas del temps i la fragilitat de la memòria. Després d'haver estudiat Belles Arts a Madrid, Carmen completa a París estudis d'alta costura i troba en el brodat el seu llenguatge artístic. Des de llavors i mitjançant un llenguatge abstracte, hi treballa investigant a partir dels materials, moviments i ritmes que es donen en el procés. Mai dibuixa o crea patrons previs, s'enfronta al llenç en blanc i amb l'agulla trenca el silenci fent que els materials, amb la seva pròpia naturalesa, vagin ocupant l'espai. La repetició és la base de tot el treball: un procés lent, laboriós i reiterat, que es converteix gairebé en un mantra i li fa aconseguir estats profundament meditatis.

A partir dels colors o textures que capten la seva atenció, l'artista es rendeix a la necessitat d'estar en contacte directe amb els materials, que li fan connectar immediatament amb l'obra que està per venir. La seva eina principal de treball és el crochet de Lunéville, un instrument allargat amb mànec de fusta i un ganxo en l'extrem, que va fer famosa la localitat francesa al segle XIX pels seus exquisits brodats amb ornaments com a perles i lluentons. Ella la utilitza avui en el context de l'art contemporani, dibuixant amb fil sobre suports diferents (tela, paper o altres estructures), aplicant a ells materials tradicionals i altres experimentals. Així, crea una metàfora sobre les hores transcorregudes en la labor, traient els materials fora del seu context habitual, acumulant-los, atrapant-los, interrompent-los i entrellaçant-los en el brodat.

Durant el procés, l'artista no treballa directament amb la imatge final, sinó que broda sobre el revés de l'obra. No veu el resultat, simplement el toca i amb el tacte va incorporant els materials per sota del llenç a mesura que broda. L'expectació enfront del que serà fa que es deixi portar pels moviments repetits, utilitzant la memòria del gest en el cos i dibuixant a cegues sense saber quin serà l'aspecte final de l'obra. Així plasma el temps en forma de taques abstractes, fent que les hores adoptin un aspecte físic i matèric. I és en el registre on el treball cobra tota la seva magnitud: comptabilitzant el nombre de peces utilitzades, els metres de fil o les hores invertides. D'aquesta manera, combina les característiques tècniques del treball, com el temps físic que

dedica a una peça en hores i dies, amb la dimensió més poètica o existencial, bolcant la seva experiència personal, records i intimitat.

Amb "Jo també brodo flors_ Tapis 2.0_" (2021), Carmen ens dona la benvinguda a l'exposició. Es tracta d'una cortina pensada *site specific* per a la galeria, en la qual l'artista broda a mà pètals de flors naturals sobre tela de cotó, utilitzant la tècnica *point de chaînette*. A la peça, es posen en relació (i contrast) el brodat tradicional, acostumat a la representació figurativa de flors, amb l'ús de pètals naturals, preservats mitjançant una tècnica de conservació, que fan que la seva aparença es mantingui fresca. Amb ells, l'artista vol fer referència a la mutació a un ritme lent, propis de la naturalesa i també del brodat.

De front, la monumental "Imperfection I_" (2021) penja d'un gran bastidor de 195 x 130 cm, brodat a mà sobre organza de seda amb la tècnica *point de vermicelle* (una contínua i infinita línia en s). Per a aquesta obra, l'artista hi ha emprat 280 hores de treball, 191.760 perles i 4.300 metres de fil de cotó, inspirada en la imperfecció del gest manual, de la pròpia tècnica i de la manera en què el moviment de la mà canvia segons el moment, creant taques més o menys espesses. Aquesta obra es completa amb la sèrie "Paysage 1.0_" (2020) de cinc peces brodades a mà amb perles i lluentons sobre organza de seda, que suposen l'estudi de la matèria negra mínima a través de la repetició d'un mateix gest brodat i que va ser finalista dels Premis FAD d'Art de 2021.

A banda i banda de la sala, la sèrie "Chrôma 6575" (2020), en al·lusió al blau intens del color dels lluentons, la sèrie "Passatge 1.0" (2015) i la peça "Estudi d'un quadrat" (2016), ofereixen la dualitat de la tradició i l'experimentació del brodat sobre diferents suports. En primer lloc, un conjunt de tres peces menors i una altra major reuneixen en total 132.000 lluentons i 137 hores de treball de brodat a mà sobre organza de seda. En segon lloc, una altra sèrie de tres peces úniques contenen 205 madeixes de cotó *mouliné* i 75 hores de treball brodat a mà sobre paper vegetal. En tercer lloc, la memòria del moviment *vermicelle* broda la superposició de materials fins pràcticament la seva inexistència al bastidor, amb l'objecte d'estudi de formes i textures.

Per a "MManto I_", l'artista torna a utilitzar pètals naturals preservats i filferro metàl·lic sobre l'estructura d'un llit antic que va pertànyer a la seva pròpia àvia, Manuela. Carmen recupera aquí l'objecte sense vida i utilitza un llenguatge íntim per a rescatar la memòria de Manuela, que va regentar la merceria "El Clavel" a San Sebastián de los Reyes (Madrid) durant bona part de la seva vida. Sobre el somier, l'artista fa créixer un mantell natural de flors en tres períodes diferents (setembre de 2019, gener de 2020 i agost de 2021), embullant en una línia contínua anteriors períodes de temps. El propi temps en aquest llit de flors esborra els detalls de la memòria amb doble tall, delicat per les flors i punxant pels filferros, per a evocar la pèrdua i la solitud.

L'exposició es completa amb les sèries "Passatge 2.0" (2019), "Passatge 4.0"

(2019) i "Passatge 5.0" (2021) a la zona interior de la galeria, brodades amb fil de cotó sobre paper vegetal. A més, amb les edicions "Chrôma 476F-III" (2021) de lluentons brodats sobre petits llenços i una altra de samarretes brodades per a recuperar l'ús d'una flor a la solapa, la galeria promou el col·leccionisme emergent i assequible a través de la subscripció anual de Collectors i mensual de TOP Collectors.

English

A thread that draws a gesture. A gesture that mutates in repetition. Again and again, again and again. A series of unique gestures that repeat and mutate. Again and again and again. Drawing on the reverse side the poetry of the obverse. Again and again.

The artist Carmen M. Castañeda (Madrid, 1985) transfers hand embroidery techniques from haute couture to a conceptual and experimental framework in order to investigate the passage of time and the fragility of memory. After studying Fine Arts in Madrid, Carmen studied Haute Couture in Paris and found in embroidery her artistic language. Since then, using an abstract vocabulary, she works by researching the materials, movements and rhythms that occur in the process. She never draws or creates sketches, instead faces the blank canvas with the needle to break the silence, making the materials, with their own respective natures, occupy the space. Repetition is the basis of all her work: a slow, laborious and reiterated process, which almost becomes a mantra and allows her to reach deeply meditative states.

Her main working tool is the Lunéville crochet, an elongated instrument with a wooden handle and a hook at the end, which made the French town famous in the 19th century for its exquisite embroidery with ornaments such as beads, pearls and sequins. She uses the tool today in the context of contemporary art, drawing with thread on different supports (fabric, paper or other structures), applying traditional and experimental materials to them. In this way, she creates meaning through the hours spent working, through taking the materials out of their usual context, and through accumulating, trapping, interrupting and intertwining them within the embroidery.

During the process, the artist does not engage directly with the recto image, but embroiders on the back of the work. Through touch alone, she incorporates the materials underneath the canvas as she embroiders. Letting go expectations of the final piece by drawing blindly, she uses repeated movements from the body's memory of the working gestures. That is how she shapes time into the form of abstract stains, the hours of labour manifesting physically and materially. And it is in this register in which the work takes on its full magnitude: counting the number of pieces used, the metres of thread or the hours invested. She combines the technical characteristics of the work, such as the physical time dedicated to a piece, with more poetic or existential dimensions, integrating personal experience, memories and intimacy.

The piece "Yo también bordo flores_ Tapiz 2.0_" (2021) welcomes the viewer

to the exhibition: a site-specific curtain, hand embroidered with natural flower petals on cotton fabric, using the *point de chaînette* technique. Embroidery, traditionally associated with the figurative representation of flowers, is linked (and contrasted) in this work with the use of natural petals, preserved using a conservation technique that keeps their appearance fresh. By using the petals, Carmen wants to refer to slow change, that related to nature but also to the process of embroidery itself.

The monumental "Imperfection I_" (2021) hangs on a 195 x 130 cm frame, hand-embroidered on silk organza using the *point de vermicelle* technique (a continuous line in the shape of an S). For this work, the artist dedicated 280 hours of labour, 191,760 beads and 4,300 metres of cotton thread. Inspired by the imperfection of the manual gesture, Carmen uses the technique itself and realizes how the movement of the hand changes according to the moment, creating more or less dense areas. This work is completed with "Paysage 1.0_" (2020): a series of five hand-embroidered pieces with pearls and sequins on silk organza. The work is a study of minimal black matter through the repetition of the same embroidered gesture and was a finalist in the 2021 FAD Art Awards.

"Chrôma 6575" (2020), alluding to the intense blue of the colour of sequins, as well as "Pasaje 1.0" (2015) and "Estudio de un cuadrado" (2016) offer the duality of traditional and experimental embroidery on different supports. The first work is a set of three smaller pieces and a larger one, bring together a total of 132,000 sequins and 137 hours of hand embroidery on silk organza. The second, a series of three unique pieces contains 205 skeins of *mouliné* cotton and 75 hours of hand-embroidered work on tracing paper. With the third, the memory of the *vermicelle* movement embroiders the superimposition of materials until they are practically non-existent on the stretcher, with the aim of studying shapes and textures.

For "MManto I_", the artist once again uses preserved natural petals in conjunction with metal wire on the structure of an old bed that belonged to her own grandmother, Manuela. Carmen recovers here the lifeless object and uses an intimate language to revive the memory of Manuela, who ran the garment store "El Clavel" in San Sebastián de los Reyes (Madrid) for most of her life. On the bed base, the artist creates a natural mantle of flowers developed during three different periods (September 2019, January 2020 and August 2021), entangling disparate moments in time into a continuous line. With "MManto I_", time erases the details of memory with a double edge, delicate for the flowers and sharp for the wires, evoking loss and loneliness.

The exhibition is completed by the series "Passage 2.0" (2019), "Passage 4.0" (2019) and "Passage 5.0" (2021) in the interior of the gallery, embroidered with cotton thread on tracing paper. With the edition "Chrôma 476F-III" (2021)

of sequins embroidered on small canvases, as well as with a limited run of embroidered T-shirts that updates the traditional boutonnière, the gallery promotes emerging and affordable collecting through the annual subscription of Collectors and the monthly of TOP Collectors.

Chiquita Room